

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ӨМА-2023/65/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.Umnugovi@audit.mn

Өмнөговь аймаг
2023 он

Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр
Утас: 70533539 Цахим хаяг: usukhbayarts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Т.Хонгорзул
Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Ж.Болормаа
Утас: 70533552 Цахим хаяг: [Bolormaaja@audit.gov.mn](mailto:bolormaaja@audit.gov.mn)
Аудитор: Э.Жаргал
Утас: 70533552 Цахим хаяг: jargale@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	
4.1 Ерөнхий зүйл	
4.2 Материаллаг байдал.....	
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	
Тус оны үйл ажиллагаанд завсрын аудит хийгдээгүй болно.....	
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2023.02.24 № 54

танай _____-ны № _____-г

БАЯН-ОВОО СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА Т.СЭРЖМАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд киоск болон татварын пос машиныг байршуулан нь ард иргэд төрийн үйлчилгээг хурдан шуурхай хүлээн авах таатай нөхцөл бүрдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 118.5 сая төгрөгийн залуус цогцолбор барилга, 1,015.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил бүртгэлд тусгасан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

• 016020088

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ӨСӨХБАЯР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/Төгрөгөөр/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	240,650,994.00	372,370,244.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	184,025,994.00	278,660,244.00
354	Хангамжийн материал	106,745,994.00	201,380,244.00
35410	Бичиг хэргийн материал	3,833,879.00	3,607,379.00
35420	Аж ахуйн материал	21,661,702.00	21,909,702.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	5,800,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,047,350.00	4,860,100.00
35450	Барилгын засварын материал	185,000.00	185,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	75,018,063.00	165,018,063.00
35600	Мал амьтад	77,280,000.00	77,280,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	56,625,000.00	93,710,000.00
36300	Тэжээлийн нөөц	56,625,000.00	93,710,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,013,866,181.44	6,884,964,390.78
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,013,866,181.44	6,884,964,390.78
392	Биет хөрөнгө	6,002,737,431.54	6,809,628,140.96
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,879,052,655.98	4,947,600,890.98
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(791,340,869.69)	(902,532,954.41)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	341,599,799.00	252,134,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(169,196,532.60)	(131,910,999.78)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	152,316,201.00	259,390,156.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(68,974,669.13)	(86,985,295.97)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	139,298,400.00	113,312,078.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(76,850,297.01)	(58,850,121.69)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,872,734,493.00	2,662,607,724.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(461,253,164.85)	(457,830,080.31)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	11,802,100.00	11,802,100.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	186,846,093.50	215,671,945.50
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,296,777.66)	(14,782,101.36)
393	Биет бус хөрөнгө	11,128,749.90	75,336,249.82
39301	Программ хангамж	5,660,715.00	5,660,715.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,031,965.10)	(4,754,465.18)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,500,000.00	74,430,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,254,517,175.44	7,257,334,634.78
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,245,017,175.44	7,182,904,634.78
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,245,017,175.44	7,182,904,634.78
511	Засгийн газрын оруулсан капитал	871,065,595.96	871,065,595.96
51101	Өмч: - төрийн	871,065,595.96	871,065,595.96
512	Хуримтлагдсан үр дүн	5,172,485,077.49	6,110,372,536.83
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,172,485,077.49	5,751,442,987.49
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	358,929,549.34
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	201,466,501.99	201,466,501.99
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,245,017,175.44	7,182,904,634.78

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	508,720,301.00	713,035,263.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	75,491,000.00	172,051,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	75,491,000.00	172,051,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	75,491,000.00	172,051,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	73,841,000.00	23,886,800.00

1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,650,000.00	148,165,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	433,229,301.00	540,983,463.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,897,001.00	150,327,064.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	38,908,292.00	135,120,446.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,463,709.00	4,926,618.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	525,000.00	10,280,000.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	391,332,300.00	390,612,957.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	391,332,300.00	390,612,957.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	-	43,442.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	43,442.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	900,778,622.81	1,022,143,270.33
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	900,778,622.81	1,022,143,270.33
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	874,899,120.81	969,894,343.01
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	190,440,762.10	186,170,569.00
210101	Үндсэн цалин	151,842,034.10	149,491,564.00
210102	Нэмэгдэл	38,598,728.00	29,679,005.00
210104	Урамшуулал	-	7,000,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25,047,307.90	23,190,575.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,349,507.90	15,843,894.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,924,500.00	1,644,017.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,539,500.00	1,552,642.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	384,900.00	377,440.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,848,900.00	3,772,582.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	29,872,538.00	28,746,357.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,862,334.00	3,973,115.94
210302	Түлш, халаалт	23,597,420.00	23,597,420.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,412,784.00	1,175,822.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	66,589,831.00	86,230,584.00
210401	Бичиг хэрэг	4,093,940.00	5,073,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	41,033,653.00	49,223,874.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,294,838.00	8,911,610.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,825,000.00	1,094,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,185,000.00	6,091,400.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	157,400.00	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	15,836,500.00
2105	Нормативт зардал	4,251,500.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,251,500.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,416,600.00	5,044,600.00
210604	Урсгал засвар	16,416,600.00	5,044,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,850,000.00	5,484,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,850,000.00	5,484,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	61,072,410.00	61,977,813.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	61,072,410.00	61,977,813.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	479,358,171.81	573,049,844.07
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	115,764,400.00	156,501,286.74
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	833,500.00	-
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	362,760,271.81	416,548,557.33
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,879,502.00	52,248,927.32
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,851,462.00	17,243,877.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	43,442.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16,851,462.00	17,200,435.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	9,028,040.00	25,290,932.06
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,028,040.00	25,290,932.06
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	9,714,118.26
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	9,714,118.26
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(392,058,321.81)	(309,108,007.33)

225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	7,463,608.03	2,805,608.33
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	7,463,608.03	2,805,608.33
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(7,463,608.03)	(2,805,608.33)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(399,521,929.84)	(311,913,615.66)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	507,070,301.00	564,870,263.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	73,841,000.00	23,886,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	73,841,000.00	23,886,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	73,841,000.00	23,886,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	73,841,000.00	23,886,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	433,229,301.00	540,983,463.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,897,001.00	150,327,064.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	38,908,292.00	135,120,446.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,463,709.00	4,926,618.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	525,000.00	10,280,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	391,332,300.00	390,612,957.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	391,332,300.00	390,612,957.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	-	43,442.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	43,442.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	507,070,301.00	561,170,263.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	507,070,301.00	561,170,263.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	481,191,199.00	508,921,335.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	190,440,762.10	186,170,569.00
210101	Үндсэн цалин	151,842,034.10	149,491,564.00
210102	Нэмэгдэл	38,598,728.00	29,679,005.00
210104	Урамшуулал	-	7,000,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25,047,307.90	23,190,575.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,349,507.90	15,546,961.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,924,500.00	1,940,950.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,539,500.00	1,552,642.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	384,900.00	377,440.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,848,900.00	3,772,582.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,082,538.00	28,746,357.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,862,334.00	3,973,115.94
210302	Түлш, халаалт	23,597,420.00	23,597,420.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,622,784.00	1,175,822.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	64,125,951.00	67,019,135.00
210401	Бичиг хэрэг	5,080,940.00	4,268,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	37,924,773.00	47,826,125.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,294,838.00	8,911,610.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,825,000.00	1,094,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,000,400.00	4,918,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,066,600.00	8,044,600.00
210604	Урсгал засвар	16,066,600.00	8,044,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,850,000.00	5,484,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,850,000.00	5,484,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	65,186,040.00	65,566,192.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад, ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	65,186,040.00	65,566,192.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	88,392,000.00	124,699,906.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	87,415,000.00	123,751,906.74
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	977,000.00	948,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,879,102.00	52,248,927.32

/Төгрөгөөр/

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,851,062.00	17,243,877.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	43,442.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16,851,062.00	17,200,435.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	9,028,040.00	25,290,932.06
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,028,040.00	25,290,932.06
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	9,714,118.26
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	9,714,118.26
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	=	3,700,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	=	(3,700,000.00)

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/ төгрөгөөр /
					Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	880,565,595.96	201,466,501.99	4,875,370,981.83	5,957,403,079.78
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	880,565,595.96	201,466,501.99	4,875,370,981.83	5,957,403,079.78
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	297,114,095.66	297,114,095.66
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	880,565,595.96	201,466,501.99	5,172,485,077.49	6,254,517,175.44
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	880,565,595.96	201,466,501.99	5,172,485,077.49	6,254,517,175.44
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	578,957,910.00	578,957,910.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	880,565,595.96	201,466,501.99	5,751,442,987.49	6,833,475,085.44
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	64,930,000.00	-	-	64,930,000.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	358,929,549.34	358,929,549.34
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	945,495,595.96	201,466,501.99	6,110,372,536.83	7,257,334,634.78

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	522,737,600.00	389,208,824.94
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	522,737,600.00	389,208,824.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	498,737,600.00	377,604,810.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	196,454,200.00	186,170,569.00
210101	Үндсэн цалин	150,513,700.00	149,491,564.00
210102	Нэмэгдэл	38,940,500.00	29,679,005.00
210104	Урамшуулал	7,000,000.00	7,000,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,521,400.00	23,190,575.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,663,300.00	15,546,961.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,964,500.00	1,940,950.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,571,600.00	1,552,642.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	392,900.00	377,440.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,929,100.00	3,772,582.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	32,860,000.00	28,746,357.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,700,000.00	3,973,115.94
210302	Түлш, халаалт	23,660,000.00	23,597,420.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,500,000.00	1,175,822.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	75,302,000.00	62,834,517.00
210401	Бичиг хэрэг	6,387,300.00	4,023,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	49,525,000.00	43,906,507.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,892,000.00	8,891,610.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,300,000.00	1,094,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,197,700.00	4,918,700.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,500,000.00	8,044,600.00
210604	Урсгал засвар	10,500,000.00	8,044,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,800,000.00	5,484,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,800,000.00	5,484,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	68,800,000.00	62,186,192.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	68,800,000.00	62,186,192.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,500,000.00	948,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,000,000.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,500,000.00	948,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	24,000,000.00	11,604,014.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	24,000,000.00	11,604,014.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	24,000,000.00	11,604,014.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	522,737,500.00	389,208,824.94
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	442,737,500.00	365,322,024.94
132001	Орон нутгийн төсвөөс	442,737,500.00	365,322,024.94
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	80,000,000.00	23,886,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	80,000,000.00	23,886,800.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	18.00	18.00
620001	Удирдах ажилтан	6.00	6.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	11.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	1.00	1.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	140,612,945.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	140,612,945.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	135,016,524.74
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,184,618.00
210401	Бичиг хэрэг	245,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,919,618.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	20,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,080,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,080,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	123,751,906.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	123,751,906.74
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5,596,421.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,596,421.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,596,421.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,714,118.26
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,714,118.26
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	150,327,064.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	150,327,064.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	135,120,446.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,926,618.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,280,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газар нь “Төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай, ил тод, хуулийн дагуу чанартай, хариуцлагатай хүргэж, ёс зүйг чанд сахин ажиллахад оршино” гэж зорилгоо тодорхойлжээ.

Сумын Засаг даргын Тамгын газар нь сумын Засаг даргын цаг үеэ олсон зөвлөгөө Засгийн газрын болон аймаг, сумын Засаг дарга нарын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийг сум орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах үйл ажиллагааг үр нөлөөтэй, үр ашигтай тасралтгүйгээр улс төрийн аливаа нөлөөлөлд авталгүй, иргэддээ хуулийн хүрээнд үнэнч шударга шуурхай, найдвартай, ил тод, байдал манлайллыг ханган, иргэдэд төрийн чанартай үйлчилгээ хүргэх гүйцэтгэл, үр дүнд чиглэсэн удирдлагын тогтолцоо юм.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаандаа Засаг захираа нутаг дэвсгэр, түүний нэгжийн тухай, Төсвийн тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай, шилэн дансны тухай, Татварын багц, Нийгмийн даатгалын ерөнхий, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулиуд болон түүнийг дагалдаж гарсан тогтоол, дүрэм журам, эрх бүхий албан тушаалтнуудын шийдвэрүүдийн хэрэгжилтийг ханган үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 937.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
	Б	1	2	3=2-1

35	Бараа материал	184,025.99	278,660.24	94,634.25
36	Нөөцийн бараа	56,625.00	93,710.00	37,085.00
39	Үндсэн хөрөнгө	6,013,866.18	6,884,964.39	871,098.21
3	Нийт хөрөнгийн дүн	6,254,517.18	7,257,334.63	1,002,817.46
511	Засгийн газрын оруулсан капитал	871,065.60	871,065.60	-
512	Хуримтлагдсан үр дүн	5,172,485.08	6,110,372.54	937,887.46
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	201,466.50	201,466.50	-
6	Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	6,245,017.18	7,182,904.63	937,887.46

Дээрх хүснэгтээс харахад бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данснууд нь өмнөх оны үзүүлэлтээс өөрчлөлт гарсан. Бараа материалын дансны үлдэгдэл 94.6 сая төгрөгөөр өссөн нь бусад хангамжийн материалын дансанд хандиваар 90.0 сая төгрөгийн хүлэмж бүртгэж авсан, үндсэн хөрөнгө 871.0 сая төгрөгөөр өссөн нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 123.5 сая төгрөгийн залууст зориулсан цогцолборыг бүртгэж, АИТХ-ын тогтоолоор 31.4 сая төгрөгийн 4 тээврийн хэрэгслийг дуудлага худалдаан оруулан худалдан борлуулсан, 6.6 сая төгрөгийн 27 хөрөнгийг акталж устгасан, 242.1 сая төгрөгийн 67 хөрөнгийг ашиглалтын хугацааг дахин сунгаж шинээр үнэ тогтоон бүртгэсэнтэй тус тус холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 578.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж хүргүүлсэн.

Төсвийн төслийн саналаас зардлыг 55.9 сая төгрөгөөр бууруулж төгрөгөөр баталсан байна. Тайлант онд байгууллагын туслах үйл ажиллагааны орлого 56.1 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг тодотгоогүй байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 30.0 сая төгрөгийг тусгасан боловч хэмнэлтийн горимд шилжсэнтэй холбогдуулан зарцуулаагүй байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 365.3 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 389.2 сая төгрөг буюу 74.4 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 23.9 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

№	Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	196,454.20	186,170.57	10,283.63	94.77
2	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,521.40	23,190.58	3,330.83	87.44
3	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	32,860.00	28,746.36	4,113.64	87.48
4	Хангамж, бараа материалын зардал	75,302.00	62,834.52	12,467.48	83.44
5	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,500.00	8,044.60	2,455.40	76.62
6	Томилолт, зочны зардал	5,800.00	5,484.00	316.00	94.55
7	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	68,800.00	62,186.19	6,613.81	90.39
8	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,500.00	948.00	81,552.00	1.15
9	Бусад урсгал шилжүүлэг	24,000.00	11,604.01	12,395.99	48.35

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгөөс 135.1сая төгрөг, Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгөөс 4.9 сая төгрөг, Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 10.2 сая төгрөг нийт 150.3 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж нутгийн дэм,хангамжийн материалын зардал гэх мэт зардалд 140.6 сая төгрөг зарцуулан 9.7 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Э.Жаргал гүйцэтгэж, хяналтыг Ахлах аудитор Ж.Болормаа, аудитын менежер Т.Хонгорзул, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Өсөхбаяр нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Өмнөговь аймгийн Баян-овоо сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 03/09 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаар сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “**Дунд**” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 900.7 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 13.5 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 10.1 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тухайн байгууллага 12 дугаар зүйлийн 12.1.1, 12.1.2, 12.1.3 дахь заалтуудад заасан хуулиар хориглосон зардлуудыг санхүүжүүлээгүй боловч 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.1.3, 15.1.5-д заасныг зөрчиж ажилласан байна.

Илрүүлэлт 1: Нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас 1,940.7 сая төгрөгийн гарын бэлэг, мөнгөн аяга худалдан авч тараасан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1,15.1.5-д заасныг хэрэгжүүлж ажиллах. Албан шаардлага

Илрүүлэлт 2: Тайлант онд хууль тогтоомжид заагаагүй 300.0 сая төгрөгийн тэтгэмж олгосон байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2022 оны 11 сарын 25-ны өдрийн А/89 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих бодлого чиглэлийг хэрэгжүүлэх заавар"-ын 1 дүгээр хавсралтын 11.1.5-д заасныг үндэслэн төлбөрийн акт тогтоох

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Илрүүлэлт 1: Шилэн дансны нэгдсэн системд 129 мэдээлэл байршуулахаас 9 мэдээллийг хугацаа хоцруулан байршуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д заасныг хэрэгжүүлж ажиллах Албан шаардлага

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тайлант онд Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитаас завсрын аудит хийж гүйцэтгэн 0.3 сая төгрөгийн 2 залруулга, 6 зөвлөмж өгч ажилласан байна. Зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, өвс тэжээлийн тооцоог үнэн зөв бүртгэж бараа материалын тайланд үнэн зөв тусгах, үндсэн хөрөнгийг бараа материалын дансруу шилжүүлэн бүртгэх зөвлөмж өгөгдсөнийг хэрэгжүүлэн хэрэгжилтийн тайланг ирүүлэн ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь

Акт					
Албан шаардлага	1	1.8	1	1.8	98
Зөвлөмж	3	71.6	3	71.6	98
Нийт дүн	4	73.4	4	73.4	98

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарал татахуйц анхаарч үзэх чухал асуудал байхгүй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 600.4 сая төгрөгийн 5 алдаа¹ илэрснээс 5 алдааг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах зардлыг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлан дахь худалдан авсан хөрөнгийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 3.7 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Цэнгэлдэх хүрээлэнгийн гүйцэтгэлийн 80% болох 578.9 сая төгрөгийг тайлант онд худалдан авснаар тайлагнасан,
- Санхүү үр дүнгийн тайлангийн хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал зардлыг мөнгөн гүйлгээний тайлан дахь уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 0.6 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Тайлант хугацаанд дотоод хэрэгцээнд зарцуулсан 1.2 сая төгрөгийн бараа материалыг бараа материал акталсан зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан,
- Тайлант хугацаанд 15.8 сая төгрөгийн өвс тэжээлийн үнийн бууралтыг худалдан зарцуулсан зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасныг залрууллаа.

Аудитаар нийт 1 зөрчил² илрүүлж 1 зөвлөмж өгч ажиллаа.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Дотоодын хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт 1: Тайлант онд худалдан авалт хийхдээ Е-баримтын бөөн дүнгээр хүлээн зөвшөөрч гүйлгээ хийсэн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулж, Е баримтыг үндэслэн гүйлгээ хийх.

Дээрх төлбөрийн актын биелэлтийг 2023 оны 05 сарын 25-ны өдрийн дотор, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг нотлох баримтын хамтаар Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

6.АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах зардлыг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлан дахь худалдан авсан хөрөнгийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 3.700.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	3,700.00			1	3,700.00	1	3,700.00	-	-	-	-
Цэнгэлдэх хүрээлэнгийн гүйцэтгэлийн 80% болох 578,957.9 мянган төгрөгийг тайлант онд худалдан авснаар тайлагнасан	1	578,957.91			1	578,957.91	1	578,957.91	-	-	-	-
Санхүү үр дүнгийн тайлангийн хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал зардлыг мөнгөн гүйлгээний тайлан дахь уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 634.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	634.00			1	634.00	1	634.00	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд дотоод хэрэгцээнд зарцуулсан 1,279.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг бараа материал акталсан зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан	1	1,279.70			1	1,279.70	1	1,279.70	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд 15,836.5 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийн үнийн бууралтыг худалдан зарцуулсан зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан	1	15,836.50			1	15,836.50	1	15,836.50	-	-	-	-
Дүн	5	600,408.1	-	-	5	600,408.1	5	600,408.1	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн системд 129 мэдээлэл байршуулахаас 9 мэдээллийг хугацаа хоцруулан байршуулсан байна.	1	-	-	-	1	-	-	-
Дүн	1	-	-	-	1	-	-	-
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-
Нийт дүн	1	-	-	-	1	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Бараа, үйлчилгээний худалдан авалтын төлбөрийн Е баримтын зардлыг барааны нэр төрөл, тоо ширхгээр гаргуулаагүй, бөөн дүнгээр шивүүлж, анхан шатны баримтад хавсарсан	1	-					1	-				
Нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас 1,940,7 мянган төгрөгийн гарын бэлэг, мөнгөн аяга худалдан авч тараасан	1	1,940.7			1	1,940.7						
Тайлант онд хууль тогтоомжид заагаагүй 300.0 мянган төгрөгийн тэтгэмж олгосон	1	300.0	1	300.0								
Дүн	3	2,240.7	1	300.0	1	1,940.7	1	-	-	-	-	-